

A Magyar Tudományos Akadémia megújításáért

Főszerkesztői beköszöntő

Journal of Economic Literature (JEL) kódok: B20, N01

Kulcsszavak: gazdaság- és jogtudományok, MTA, akadémikusi teljesítményértékelés, fejlődés, Magyarország

AZ AKADÉMIAI TUDOMÁNYOS TESTÜLET POLITIKAI MEGNYILVÁNULÁSA

2025. május 5-én tartja a Magyar Tudományos Akadémia a jubileumi közgyűlését a 200 éves centenáriuma alkalmából. Magyarország 15 éve hivatalban lévő miniszterelnöke nélkül. A testület Gazdaság és Jogtudományos Osztálya (a IX. osztály) ugyanis egyhangúlag megszavazott állásfoglalást tett közzé, miszerint Orbán Viktor miniszterelnököt nem tartják kívánatos személynek. Közel négy évtizeddel a rendszerváltás után a magyar tudományos élet számottevő része ezzel a határozatával, sőt az évek óta folyamatos, egyre mélyebb tartalmú politikai megnyilvánulásaival végérvényesen a belső politikai térbe helyezte át tevékenységének súlypontját. Aggasztó, hogy az elmúlt 15 évben, sőt a korábbi polgári kormányzati kurzusok alatt magas állami tisztségeket betöltő, sőt állami kitüntetésekkel, Széchenyi díjakkal és Magyar Érdemrend kitüntetésekkel elhalmozott akadémikusok is mára már a polgári kormányval ellentétes politikai táborhoz tartoznak, ennyire Janus-arcúak.¹

A Magyar Tudományos Akadémia - Széchenyi István alapítói szándékával összhangban - folyamatosan megújulva kellene, hogy szolgálja a tudást, a nemzetet és az egyetemes tudományt. Működése a tudományos tények, elvek és módszerek tiszteletén és a kutatás szabadságán kellene, hogy alapuljon. Ez igen-igen nagy mértékben nem valósul meg, látva a közgazdász és jogász akadémikusok politikai megnyilvánulásait és tudományos teljesítményeit.

A társadalom pedig azt is elvárna az akadémikusoktól, különösen a mindennapi ügyeinkre legközvetlenebb hatást gyakorló közgazdász és jogász tudományterületű MTA tagoktól, hogy versenyképes tudást jelenítsenek meg saját munkájuk által, mutassanak jó példákat a teljesítményeikkel az akadémiai tagságokra pályázóknak és a PhD jelölteknek. Vagyis, növeljék a magyar szellemi potenciált, járuljanak hozzá a tudományos fejlődéshez, rajta keresztül a nemzetgazdaság hozzáadott érték termelő képességének fokozásához. Biztosítsák a tudományos kutatás és a tudományos véleménynyilvánítás szabadságát. Az Akadémiának biztosítani kellene a tudományos teljesítmények, pályázatok külső érdekek befolyásától való mentességét, mint az Magyarország Alaptörvényében is egy biztosított alapérték. Követelmény lenne, hogy az aka-

démikusok az MTA doktori pályázatokat objektíven, az akadémikus választásokat kizárólag tudományos teljesítmények alapján végezzék. Sajnos a rendszer egyre inkább nem így működik.

Noha a törvényalkotó, illetve a kormány jelentős mértékben támogatja a Magyar Tudományos Akadémiát mind a költségvetési törvény, mind a rá ruházott ingatlan vagyon s annak bevételein keresztül. Az MTA 37 milliárdot kitevő kiadásai, 164 százalékkal haladják meg a Magyar Művészeti Akadémia közkiadásait. A 4/1995. (I.20.) Kormány rendelet szerint az MTA rendes tagja címmel rendelkezők havi – munkabéren és nyugdíjon túli - tiszteletdíja már 455.000,- Ft, míg a levelező tagoké 353. 900,- Ft. Sőt, a törvényalkotó adófizetői közpénzből még az akadémikusok hozzátartozóinak kedvezményeit is széles körben biztosítja az özvegyi nyugdíjtól az árvaellátásig bezárólag. Azt gondolom, hogy jogi és erkölcsi kötelessége lenne az akadémiai tagoknak, hogy objektív tudományos munkát végezzenek, és ne a belpolitikai táborok pozícióit egyengessék.

MINTAVÉTEL AZ AKADÉMIKUSI TUDOMÁNYOS TELJESÍTMÉNYEKRŐL

De vizsgáljuk meg, hogy a társadalomtudományok területén működő, Orbán Viktor megseggyenítését permanensen végző közgazdász és jogász akadémikusok milyen fajsúlyú tudományos munkát végeznek. Van-e egyáltalán alapjuk bárminemű szellemi erőfölényt megjeleníteniük?

A vizsgálatom véletlenszerű mintavételen alapul. A Magyar Tudományos Művek Tára (www.mtmt.hu) alapján emelek ki teljesítmény adatokat. Így kimutatom, hogy egy-egy évtizedek óta akadémikus személy jelenleg hány darab tudományos publikációval rendelkezik, összesen hány darab hivatkozást gyűjtött össze 70-90 éves korára, ami igazolhatná a hazai és nemzetközi tudományos életben az elismertségét, szellemi nagyságát. Amelyet az úgynevezett Hirsch (hivatkozási) indexe is jól alátámaszt. Ami azt jelenti, hogy minél magasabb a H-index számértéke, annál elismertebb a kutató. És külön kiemelem – a mai tudományos kritériumokban előre sorolt – nemzetközi szakfolyóiratokban idegen nyelven publikált cikkeket és azokra érkezett (külföldi) hivatkozások számát.

1. táblázat: akadémikusok teljesítmény adatai

Megnevezés	Akadémikusok				
	1.	2.	3.	4.	5.
Publikációk száma	318	217	204	470	233
Hivatkozások száma	452	606	246	641	1323
Hirsch Indexe	8	9	6	11	16
Külföldi szakfolyóiratokban megjelent idegen nyelvű cikkek száma	6	4	6	23	15
Külföldi, idegen nyelvű hivatkozások száma	0	0	13	12	151

A táblázat alapján a kedves olvasóban akár még az a gyanú is felmerülhet, hogy az akadémiai életteljesítmények bizonyos adatait összekevertem a PhD fokozat szerzés előtt álló fiatal kutatók adatbázisával. Nem kevertem össze. A IX. osztályban akadémiai tagsággal rendelkezők teljesítményeit számszerűsítettem a nyilvánosan fellelhető, általuk gondozott publikációs adatbázisból. E jogászokból és közgazdászokból álló akadémiai testület bizony a tudományos teljesítményekben nem mutat olyan kimagasló szintet, mint az – a jelentős javadalmazások mellett – elvárható lenne.² Nemzetközi reputációjuk pedig egyszerűen nincs (tisztelet a kivételnek). Ám hangjuk a politikai közegben egyre élesebben hallasztk. Bizony politikai mezőbe helyezte magát a Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya, miközben a tudományos teljesítményeik nem túl meggyőzőek. Ideje, hogy az akadémiai tagság új értelmet, új tartalmat kapjon.

Felmerül a kérdés, hogy mi a helyzet az akadémikus utánpótlással, új akadémia tagok bevételezésével, akiknek befogadását a fent elemzett testület végzi. Ugyancsak véletlenszerű mintavétellel két olyan társadalomtudományi kutatót emelek ki, akik akadémiai tagságra pályáznak 2025-ben.

2. táblázat: kiválasztott akadémikus jelöltek teljesítményei

Megnevezés	Akadémikus-jelöltek	
	1.	2.
Publikációk száma	125	199
Hivatkozások száma	798	714
Hirsch Indexe	16	14
Külföldi szakfolyóiratokban megjelent idegen nyelvű cikkek száma	12	8
Külföldi, idegen nyelvű hivatkozások száma	136	1

Látható, hogy az akadémikus jelöltek tudományos teljesítményei is bőven hagynak kívánni valót maguk után. A külföldi szakfolyóiratokban idegen nyelven megjelent publikációik kissé szegényesek, a rájuk érkezett hivatkozások pedig még ennél is kedvezőtlenebbek. Különösen, ha még azt is megvizsgáljuk, hogy külföldön kik hivatkoztak a magyar akadémikus jelöltekre. Hát bizony a nemzetközi elismertséget nem a magyar akadémikus jelöltre külföldön hivatkozó magyar kollégája, beosztottja, eszmetársa jelenti. Akadémikus 2-re összesen 1 darab külföldön tett hivatkozás realizálódott. Azt is egy magyar kutató tette.

Akadémikus-jelölt 1. megnevezésű alanyunkra a 136 külföldi folyóirat hivatkozásból bizony 87 tételt hazai egyetemi kollégák, tanszéki szobatársak, a jelölttel egy szellemi táborba tartozó magyar kutatók tettek, akik külföldön megjelent dolgozataikban hivatkoztak akadémikus jelölt 1-re. Ez 64 százalékos belterjességet mutat. Ugyan már, hol van itt az akadémikusok által agyonajnározott nemzetköz reputáció?

De ha egy szinttel még mélyebb tudományos szinten vizsgálódunk, sajnos konstatálnunk kell, hogy az akadémikus utánpótlás alapját adó MTA doktori címre pályázók elbírálása is politikailag motivált, a nem kifejezetten erős tudományos teljesítményeket felmutatók által

történik igen nagy mértékben. Erre egy bizonyíték, hogy a megvizsgált akadémikus jelöltek esetében egy évtizeddel korábban hogyan, mire alapozva történhetett meg az MTA doktori cím odaítélése?

A hangos, de teljesítményeiben gyenge többség maga előtt tolja a konszolidált akadémikus többséget. Mondhatni, a többség mukkanni sem mer. Ezt igazolja, hogy a polgári kormány által kitüntetett akadémikusok is behódoltak a kormányt és a nemzeti gondolkodású tudósokat támadókhoz. Saját köreikhez tartozó akadémiai aspiránsokat előre sorolnak, másokat eltipornak.

Az MTA doktora cím független, országosan egységes, magasan kvalifikált szakértők által végzett, nemzetközi követelményeket integráló minőségbiztosítást kellene, hogy nyújtson. Jelentőségének és presztízsének erősítése az Akadémia fontos feladata. E követelménynek a Magyar Tudományos Akadémia, kézzel foghatóan annak Gazdaság és Jogtudományok Osztálya nem tesz eleget. A pályázati, bírálati eljárások nem átláthatóak, a tudományos teljesítményi adatok nem elsődlegesek a pályázatok elbírálásánál.

A nemzeti gondolkodású tudóstársadalom aggódva figyeli a Magyar Tudományos Akadémia, illetve az Gazdaság- és Jogtudományok Osztályának működését, az általuk végzett tudományos pályázatok élbírálásának folyamatát és módszereit. E sorok írójában is felmerültek súlyos aggályok. Így noha, 589 tudományos publikációval, 3992 hivatkozással rendelkezem, a Hirsch Indexem 35-ös. 53 külföldön megjelent idegen nyelvű szakcikkeimre 1067 hivatkozás érkezett, az MTA Állam és Jogtudományi Bizottságában az MTA doktori teljesítményértékelésem pedig 600 százalékos, ám ezek ellenére a MTA doktori pályázatomat visszavontam. Bízom abban, hogy lesz egy olyan testület, amely nem politikai-párt szimpátia, kizárólagos elvi nézetazonosság alapján bírál el a pályázatokat.

Avítt eszmék reneszánszán, vazallusi alapon nem lehet előre vivő tudományos teljesítményeket felmutatni, főleg azokat a nemzetközi térben is megjeleníteni. Hiába erőlteti az MTA Gazdaság és Jogtudományok Osztálya a Bokros-i, Gyurcsány-i, Bajnai-metodikára épülő megszorító gazdaságpolitika módszertanát a tudományos térben és az oktatásban, az államot fajsúlytalan helyzetbe hozó deregulációs jogelveket, ez már nem fog menni. Új szellemi áramlatok vannak, és még dinamikusabb idők jönnek, amelyhez a jelenlegi akadémikus értelmiségnek alkalmazkodni kellene. De erre nem képes. A saját szellemi és érdekköreikből történő új akadémiai tagválasztások, az akadémikusok érdekei mentén mérlegelt MTA doktori pályázatok nem eredményeznek hatékony tudományos teljesítményeket, versenyképes tudományos utánpótlást, hozzáadott értékalapú gazdasági fejlődést. A tudományos életben történő fajsúlyvesztést pedig a belpolitikai térbe történő egyre erősebb beavatkozásukkal aligha tudják ellensúlyozni. Nagy probléma, hogy az Akadémia tagsága az egyetemi doktori (PhD) iskolákba is igyekszik egyre jobban befurakodni. Ott jól fizetett állásokat megszerezni magas életkoruk ellenére is, így avítt elveik mentén formálni a jogász és közgazdászképzést. A saját akadémikus utánpótlásukat, a majdan helyükbe lépő új MTA tagokat pedig a saját elveik mentén kiválasztani (kontra szelektálni), helyzetbe hozni. Ennek tulajdonítható, hogy a mai 30-50 éves egyetemet végzett fiatal szakemberek nem értik a közel két évtizede működő polgári kormány gazdasági működési metodikáját és jogelveit. Nem értik az állami beavatkozások, hatósági árszabályozás, árrésstopok lényegét. Nem fogadják el a belső gazdaság épí-

tés módszertanát, az élelmiszer- és energiabiztonságra törekvést. Ellenségesen viszonyulnak a stratégiai ágazatok nemzeti tulajdonba, belföldi szereplőkhöz történő visszavásárlásához. A IX. osztály tagságának nagy szerepe van abban, hogy a polgári kormányzat intézkedései csak vontatottan, gyenge hatékonysággal „mennek át” a vállalatokhoz és a társadalomhoz.

A LIBERÁLIS AKADÉMIAI ÉRTELMSÉG SZELLEMI BOLYONGÁSA

A kommunista rendszerből magukat a neoliberális rendszerbe átmentők – akik közül még sokan közénk is beférkőztek – körül azonban fogy a levegő, fogy a muníció. A rendszerváltó első évtizedek a magyar gazdaság nyugati minták mentén történő átalakításáról szóltak, a nemzeti érdek rovására. Erőltetett módon, átmenet nélkül, vagyis a szerves átmenetet nem biztosítva. A jogász és közgazdász jelenlegi MTA tagok többsége ennek az élére állt. A neoliberális gazdaságot és nyitott társadalmi szabályok mentén élést favorizálták. Az állami vagyron eladását, a közszolgáltatások külföldiek részére történő átadását. A kommunizmus örökségét tovább vitték a liberalizmusba. Életkoruk előrehaladtával a gyakorlati munkájukat permanensen akadémiai pozíciókra váltották. Ám 2007-2008-ra a túlzottan neoliberális elvekre épülő nyers piacgazdaság (a mintájuknak favorizált rendszer) megbukott az Egyesült Államokban, majd a fejlett nyugaton is, egyidejűleg az állami szerepvállalás előtérbe került. Nálunk csak 2010-től, a kormányváltástól. A hibás elvekre épülő rendszerváltással közel három évtizedet elveszítettünk, mert a szabadpiaci, nyers piacgazdaságra épülő gyakorlat nem volt Magyarországra való. Gyors és átmenet nélküli bevezetése súlyos károkat okozott. És bűn volt ehhez a jelenlegi akadémiai tagságnak asszisztálni, sőt tudományos diszciplinát erre építeni, a hódolatát elvárni, sőt máig erőltetni. Kudaruk, hogy a szocialista tervgazdaságból kilépő Magyarországra a rossz helyzetfelismerésükből, talán önös érdekeikből is, egy a nyugati világban már évszázadok óta működő neoliberális piacgazdasági gyakorlatot szorgalmaztak bevezetni és hozzá tudományos elméleti háttérrel alkottak. A rendszerváltás rendszerválságát okozták.

Ám a szabadpiaci elvekre, a piac mindenhatóságára épülő modell 2007-2008-ra megbukott. Világgazdasági válság lett a piaci szereplők túlzott autonómiájából. A magyar liberális jogászok és közgazdász akadémikusok mintája megbicsaklott. 2025-től felerősödött az Egyesült Államokban a protekcionista szemlélet. A Covid, még 2020-tól, a globalizáció gyengüléséhez vezetett, az orosz-ukrán háború pedig végképp széttörte a nemzetközi együttműködési láncokat, a szabadkereskedelmet. A periféria megerősödött, már nem feltétlenül érdemes a munkaerőt, az árut, a szolgáltatást, a pénzt, a működőtőkét kiáramoltatni a fejlett centrumokból. Új gazdasági és szabályozási erővonalak keletkeztek a világban. A nyugatnak most meg kell küzdeni a távol-keleti riválisával, amely a jelenlegi magyarhoz hasonló államkapitalista elvek mentén működik, s lett ezáltal a világgazdaság legdinamikusabban fejlődő térsége. És mit mond erre a magyar közgazdász akadémiai értelmiség? Érdemben semmit, de annyit hozzász, hogy Orbán Viktor ne menjen el az Akadémia ünnepségére. Az évtizedeken át minden tudományos megnyilvánulásukban a nyugati szabadpiaci elveket, és a rájuk épülő tudományos téziseket favorizáló jogász és közgazdász akadémikusok most mélyen hallgatnak. A Nyugaton lezajló változásokra nincs érdemi magyarázatuk, válaszuk. Sőt, akadályozzák az

új eszméket képviselő kutatók munkáját, egyidejűleg a kormány gazdaság- és társadalompolitikáját gyengítik.

Szükség lesz a meglévő MTA rendes és levelező tagság teljes körének felülvizsgálatára a tudományos teljesítményeik alapján, amelyet első körben javaslok a Gazdaság és Jogtudományok Osztályánál elkezdni. Az adófizetők pénzét csak kézzel fogható teljesítményekre, átlátható pályázati rendszereket hatályban tartókra lehet fordítani. Csak azok maradhassanak akadémikusok, akik erre rászolgálnak. Átláthatatlan, zavaros, etikátlan döntéseiket pedig felül kell vizsgálni, hatályon kívül kell helyezni.

És ne kerüljük ki a megkerülhetetlent sem. A Magyar Tudományos Akadémia gazdasági és jogászai tagsága az egyre halványuló teljesítményeik ellenére a közélet előtt némi tekintélyt még élvez, sőt, annak aktívabb befolyásolójává akar válni. Tehát politikai szereplővé. A 30-50 éve zenitbe került kommunista akadémikusok, de akár az elmúlt évtizedekben a kormány, a társadalom ellen forduló liberális társai (az utánpótlás) esetében a nemzetbiztonsági átvilágítások elkezdése most már nem tűr halasztást. Akár a korábbi állampárti titkosszolgálati nomenklatúrához, akár a nemzetközi titkosszolgálatokhoz tartozás nem egyeztethető össze, hogy közpénzből finanszírozottan, tudományos teljesítmények nélkül társadalom- és tudomány rombolást végezzenek. Egyetértve Schmidt Mária történésszel, az utolsó sztálinista intézmény működését felül kell vizsgálni. Hozzáteszem: az ávóra emlékeztető eljárásaikat, módszereiket fel kell számolni. A Magyar Tudományos Akadémia költségvetési támogatásának folyósítását, legfőképpen az akadémikusi tiszteletdíjakét pedig azonnali hatállyal fel kell függeszteni. Akár így lehetőséget adhatunk a belső megtisztulási folyamatokra. Esetleg így önként is kivethetik a tiszteséges akadémikusok maguk közül a vállalhatatlanokat.

HOGYAN SZERVEZZÜK ÚJJÁ AZ AKADÉMIAI TUDOMÁNYOS ÉLETÜNKET, MIT TESZ TÁRSADALOMTUDOMÁNYI FOLYÓIRATUNK?

A Polgári Szemle a polgári értelmiség elismert szaklapja. 2025-ben már a XXI. évfolyamában jár. Szerkesztőbizottságunk kiemelt céljának tekinti a körülöttünk zajló gazdasági és társadalmi változások szakszerű, hiteles bemutatását. Évtizedekkel ezelőtt, amikor a Polgári Magyarországért Alapítvány támogatásával elindult a folyóirat, fő törekvésként fogalmazódott meg, hogy a polgári értelmiségnek publikálási lehetőséget biztosítson, lehetővé tegye a polgári értékelvű közgazdaságtani és más társadalomtudományi diszciplínák körében született kutatások közzétételét. Ennek szellemében bocsájtuk ki a XXI. évfolyamunk első magyar kiadványát (is), amelyben – a szerzők sokaságából kiemelve – Szájer József barátunk, volt országgyűlési- és európai parlamenti képviselő, a Szabad Európa Intézet igazgatója azt vizsgálja, hogy a jog, a bíróság, az igazságszolgáltatás az Európai Unióban jelenleg, a szuverenitási küzdelmek korában hogyan viszonyul a föderalista törekvésekhez. Szájer József úgy ítéli meg, hogy az Európai Bíróság az uniós föderalizáció fő motorja, amely ítéleteivel az uniót alapító szerződéseket megsértve folyamatosan kiterjeszti az uniós jog hatókörét a tagállamok szuverenitásának rovására. Az Európai Parlament és a Tanács nem gyakorol ellenőrzést a Bíróság felett, így hiányoznak a fékek és ellensúlyok. A jogállamiság fogalmát – kiforgatva – az Unió intézményei más területeken is eszközként használják a tagországok

sakkban tartására, miközben saját működésükben nem alkalmazzák azokat az elveket, amelyeket a tagállamokon számonkérnek. A szerző szerint a nemzeti alkotmánybíróságoknak be kell szállniuk a nemzet szuverenitás uniós közjogi védelmébe. A Szabad Európa Intézet igazgatója javasolja, hogy az ún. előzetes eljárást, amelynek keretében a nemzeti bíróságok Luxembourghoz fordulnak, hogy a tagországi jog EU-konformitását próbára tegyék. A döntés a magyar jogi szuverenitási küzdelem bemutatásán keresztül az egész Unióra von le érvényes következtetéseket.

A következő, lapunkat írásával kitüntető szerző K. Lengyel Zsolt professzor, a Regensburgi Egyetem Magyar Intézetének igazgatója, a Müncheni Magyar Intézet Egyesület elnöke. Már bevezető gondolataiban leszögezi, hogy Magyarországnak a rendszerváltás korai éveitől nehéz és egyre zordabbá váló nemzetközi környezetben kell megtalálnia a helyét. Tanulmányának fő iránya, hogy ebben a nemzetközi környezetben elemzi a németországi Magyarország kép alakulását, kiemelve a liberális demokrácia nevében torzító tömegtájékoztató szerepét, valamint az Európai Unió csúcsszerveinek egyoldalú pártpolitikai-ideológiai hatását. Német-magyar viszonylatban a Regensburgban kutató professzor bemutatja a „politikai moralizmus” német hagyományokhoz köthető Magyarország-szidás fő módszertani összetevőit, a magyar miniszterelnök demonizálásától a megbélyegzésig, álhírterjesztésig és politikai hangulatkeltésig, amely eszközök Orbán Viktor és kormányának megbuktatását célozzák, és egyértelműen a magyar társadalom hírnevét rongják. Európapolitikai mezőnyben két demokráciafelfogás és két jövőkép konfliktusa ragadható meg Lengyel professzor szerint. Egyrészt az elitdemokrácia és a képviseleti-plebiszciter demokrácia, másrészt az Európai Egyesült Államok és a nemzeti/nemzetállami Európa víziója. A szerző dolgozatának fő értéke a félreértett és félremagyarázott magyar illiberalizmus vizsgálata, valamint az egyenrangúság ősliberális értékének európai kibányászása.

Mint a Magyar Tudományos Akadémia megújításáért küzdő egyik polgári-jobboldali értelmiségi e két dolgozatot kifejezetten ajánlom az MTA jogász és közgazdász akadémikusainak. A gazdasági és társadalmi folyamatok mélyére hatolás, az avított eszmék, jogelvek kétségbe vonása, a lényeg megragadása, konkrét, tudományosan kielélt javaslatok megfogalmazása jellemzi szerzőink munkáit. Ha az akadémikusok támadják a polgári kormányt, ha megpróbálják ellehetetleníteni a kormányt támogató professzorokat, pályázataikat politikai előítéleteik alapján kezelik, úgy gondoljanak el azon, hogy ha ők a liberálisok, a neoliberaisok – a leírtakon túlmenően – úgy igen nagy szerep- és gondolatvédelemben vannak. Mert a liberalizmus, más néven a szabadelvűség, a szabadságot jelentő liberty szó után alapvetően a személyes szabadságon, a törvény, tudományos bíráló testületek előtti szabadságon, az egyenlőségen és az objektív megítélésen alapul. Vagyis a gondolatok széles spektrumát jelentő eszmerendszeren, amelynek közös vonása, hogy az egyéni szabadságot, a szabad gondolkodást jelenítse meg, mint legfontosabb célt. Az új tudományos eredményt pedig a gondolkodás szabadsága mentén kielélt gyümölcsnek kell tekinteni, amelynek ízét, minőségét megítélni nem az alapján kell, hogy az kinek a kertjében termett, és más fajta-e az, mint az értékelő (a bíráló) gyümölcscei. Tehát ne csak addig legyenek liberálisok a liberálisok, amíg az eléjük járuló kérelmező az ő nézeteiket képviseli. Az igazi liberalizmus a másik elveinek tiszteletben tartásáról szól, még ha az gyökeresen különbözik is az övétől.

A Magyar Tudományos Akadémia megújítása első körben tehát nem más, mint a visszatérés az eredeti liberalizmus, a szabad gondolkodás biztosításához és annak objektív megítéléséhez, a minőségi tudományos vitához.

Szeretettel ajánljuk írásainkat a szélesebb olvasóközönségnek is, főleg nekik, az évtizedek óta folyóiratunkból szellemi táplálékot merítőeknek.

Érdemes *Polgári Szemlét* olvasni!

Budapest, 2025. május 5-én, a Magyar Tudományos Akadémia 200. jubileumi ünnepségének napján

Prof. Dr. Lentner Csaba egyetemi tanár
a *Polgári Szemle* főszerkesztője

JEGYZETEK

¹ Megjegyzem: az évtizedek óta akadémikusi pozícióban lévő, mára már eléggé értes korú tudósok sem testületesen, sem egyéneként nem tiltakoztak például a Bokros-csomag ellen, a nemzetet nyomorba döntő privatizáció ellen, sőt annak szellemi, sokuk pedig gyakorlati támogatói voltak. Nem tiltakoztak a devizahitelezés elterjedése ellen. Noha ezek igazi társadalmi katasztrófákat eredményeztek.

² Megállapításaim erős összefüggés mutatnak Darvas Béla Átlátszóban megjelent írásával, amely 2013-ban került publikálásra. <https://atlatszo.hu/kozpenz/2013/11/22/a-magyar-akademikus-eletkora-es-tiszteletdíja/> A helyzet – álláspontom szerint – azóta sokat romlott a tudományos élet rovására. Magyarországról a nemzetközi térbe kikerülő minőségi publikációk száma rohamosan nő az utóbbi évtizedekben, de ebben mind tételszámban, mind arányaiban az MTA belső tagsága lemaradást mutat. Jobbára a fiatal kutatók húzzák, javítják a magyar teljesítményeket a nemzetközi térben.